

Дрниш је град у средишту Далмације. Смјештен је на западном рубу Петровог поља, између планине Промине и Мосећа. Поред њега протиче ријека Чикола. Град је настао на мјесту гдје Чикола излази из поља и тече кроз кањон који је усјекла. Област у којој се налази, назива се Дрнишка Крајина.

Географија

Карта

```
{mosmap  
width='500'|height='400'|lat='43.860525'|lon='16.154709'|zoom='15'|zoomType='Small'|zoomNew=0|mapType='Satellite'|showMaptype='0'|overview='0'|text=""|lang=""}
```

Историја

Историја Дрниша почиње у 14. вијеку, када племићка породица Нелипића подиже мало утврђење на мјесту праисторијске Градине. Дрниш се први пут спомиње 1494. године. Турци га заузимају 1522. године и у њиховим рукама остаје наредних 160 година. Због његовог стратешког и саобраћајног значаја изузетно је напредовао за вријеме турске владавине. По Челебији, пред почетак Кандијског рата (1647), имао је 200-300 домаћинстава и 5 џамија. Био је опскрбљен водом са Промине, а на Чиколи се налазило неколико мостова. Имао је статус касабе (вароши) и био је средиште нахије. Током Кандијског рата су га на кратко заузели Млечани (1664-1670). Под власт Млетачке републике коначно потпада 1683, за вријеме Морејског рата, па све до њене пропасти 1797. године, када га преузимају Аустријанци. Од 1806. до 1813. био је под влашћу Наполеона. У то вријеме се граде путеви и отвара рудник у Сиверићу. Након тога га опет заузимају Аустријанци и у њиховим рукама остаје до 1918. године, када у њега улазе Италијани и остају наредне 3 године. У састав Краљевине СХС, касније Југославије, улази 1921. године.

Демографија

У следећој табели су дати подаци о броју становника од 1857. до 1953. године [1]:

1857	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1931	1948	1953.			
1383				1406				1459		1545		

Према попису из 1991, насеље Дрниш је имало 4653 становника, од чега било 3447 Срба, 1021 Хрвата и 28 Југословена. У наредној табели су наведени подаци из пописа становништва опредељених по народностима, вршених у ФНРЈ, односно СФРЈ од 1961. до 1991 [2][3][4][5]:

Година	Укупно	Срби	Хрвати	Југославани
1961.	3207	912		2215
1971.	3778	1029		2645
1981.	4035	955		2729
1991.	4653	1021		3447

Срби у Дрнишу

Пред почетак рата у Хрватској, године 1991, у Дрнишу је било 22 % Срба. На попису из 1900. године, било је 30% православаца и 3% унијата. У једном документу из 1624, католички бискуп фра Анте Матић пише да се Дрниш састоји од тврђаве и подграђа и да у подграђу живе Турци, шизматици и мало католика. На основу овога се може закључити да је православаца (шизматика) тада било више него католика. Православци су у доба турске владавине, имали своју цркву, изграђену између 1610. и 1618. године. У то вријеме није постојала римокатоличка црква у граду, већ у оближњем селу Бадњу.

Срби су живјели у самом граду или у околним заселцима, који су припадали Дрнишу.

Најпознатија презимена из самог града су Јовић, Његуш, Андрић, Мијовић, Петрановић, Петричевић, Субота, Рашковић, Дерета, Манојловић. Вранковићи су прешли у унијате. Ван града, на обронцима Промине је заселак Варош, са српским презименима Красић и Калинић, према Житнићу заселак Мрђени, а према Кричкама Опанчине. Већина Дрнишких племена (Андрићи, Његуши, Суботе, Јовићи, Петрановићи, Петричевићи) се доселила око 1720. године, из Црне Горе. Мијовићи су се доселили око 1800. године из околине Бенковца. Они су били најмоћнија дрнишка српска породица у 19. вијеку. Неки Петрановићи су се преселили у Шибеник и од њих потиче чувени Божидар Петрановић, оснивач Матице далматинске и првих српских новина у Далмацији. Дерете су се доселиле из Биочића, а Манојловићи из Рамљана. Од Рашковића је најпознатији Јован Рашковић, оснивач Српске демократске странке 1990. године.

Знаменитости

- Православна црква Успења Пресвете Богородице. Првобитна мања црква, подигнута је између 1610. и 1618. године. Због старости је срушена и на њеном темељу подигнута нова, велика црква 1908. године. Налази се у средишту Дрниша.
- Православна црква Светог Архангела Михаила. Подигнута је 1852. године, на гробљу изван града, уз цесту према Кричкама.

Знамените личности

- [Ивановић Никанор, митрополит црногорски](#)

Референце

1. ¹ Државни завода за статистику Републике Хрватске: Насеља и становништво РХ од 1857-2001. године, Загреб, 2005.
2. ² Савезни завод за статистику и евиденцију ФНРЈ, попис становништва 1961. године.
3. ³ Савезни завод за статистику и евиденцију СФРЈ, попис становништва 1971. године.
4. ⁴ Савезни завод за статистику и евиденцију СФРЈ, попис становништва 1981. године.
5. ⁵ Савезни завод за статистику и евиденцију СФРЈ, попис становништва 1991. године.